
KRÓNIKA

AZ OLIMPIA ÉS A KULTÚRA. A szarajevói Téli Olimpiai Játékok első aranyérmét a gyerekek érdemelték ki — írja a belgrádi Politika tudósítója — azok a gyerekek akik részt vettek a *Sport a gyermekekrizokban* című nemzetközi kiállításon. Ugyanez a lap közli annak a holland újságírónak a véleményét is, aki a játékokról való beszámolóját azzal kezdte, hogy a rendezvény a sport és a kultúra sikerült ötvözete volt.

Tény, hogy a Téli Olimpiai Játékok nem csak a sport, hanem jelentős mértékben a kultúra, elsősorban az ország és e vidék kulturális múltjának és jelenének bemutatásában teltek el. Számos jelentős tárlat és előadás volt hivatott izelítőt nyújtani a világ minden tájáról érkezőknek színművészetünk, filmünk, zenénk és képzőművészetünk eseményeiből. Már jóval a Játékok előtt nemcsak az országot hanem nyilván az egész világot bejárták Izmir Mujezinović valóban sikerült plakátjai. Közös jellemzőjük, hogy a versenyzőket a verseny hevében, leginkább a jégen száguldvá vagy a levegőben repülve mutatja. Kitűnő akcioplakátok, amelyek komoly képzőművészeti elemzést is érdemelnének. A Skenderija sportszarnokban a legtöbb nézője a mai jugoszláv festészet bemutató kiállításnak volt, amelyen 122 festő több mint háromszáz alkotását mutatták be. A Városi képtárban bosznia-hercegovinai képzőművészek várták a nézőket. A köztársaság képzőművészetét 73 művész majd kétszáz alkotásával prezentálták. Az atraktívabb kiállítások között kell említeni a kakanji roma nemzetiségű naiv festők tárlatát. Ezekon kívül külön-külön kiállítás mutatta be az ország ikonfestészetét, Ivo Andrić Híd

a Drinán című Nobel-díjas regényének dokumentumait, valamint egy könyvkiállítás a lexikográfiai kiadványok öt évszázadának történetét. Nyitott téren láthatta a Játékok közönsége antik kőszobrainkat, az Etnográfiai Múzeum pedig megrendezte a bosnyák öltözékeket bemutató kiállítást. A helyi Forradalmi Múzeum a népfel szabadító háború eseményeit elevenítette föl. S ha már a múzeumokról beszélünk el kell mondanı, hogy a Nemzetközi Olimpiai Bizottság javaslatára új múzeumot is létre hoztak, amelynek neve — mi lenne más? — Olimpiai Múzeum. Az elképzelés szerint itt gyűjtik majd be az eddigi téli olimpiai játékok múzeumba illő tárgyait, dokumentumait. A Játékok tartama alatt szinte minden napra jutott zenei rendezvény és filmbemutató. Dubravka Tomšić pianista hangversenyét és Ivanka Lukateli balett-táncosnő sikerét emelte ki külön is a kritika. Hogy az olimpiai Játékok a sport és a kultúra találkozása volt jelképesen is érzékeltették, azzal többek között, hogy a Nemzetközi Olimpiai Bizottság 87. közgyűlését nem tanácsteremben, hanem a szarajevói Nemzeti Színház termében tartották meg.

Hozzá tartozik a röpke jelentéshez, hogy a jugoszláv tévéállomások 111 helyszíni közvetítést és jelentést és 59 különműsort készítettek a XIV. Olimpiai Játékokról, és a körülötte történetekből, összesen 204 óra időtartamban.

TISZTÚJÍTÁS A VAJDASÁGI ÍROEGYESÜLETBEN. Február 26-án az újvidéki Matica srpska dísztermében tartotta meg tisztújító közgyűlését a Vajdasági Íróegyesület.

A közgyűlés munkájának megkezdése előtt Boško Petrović akadémikus ünnepélyes keretek között átnyújtotta *Mladen Leskovac* neves újvidéki alkotónak az Írógyesület életműdíját.

A küldöttek — nyolcvannegyűk közül csupán negyvenhatan voltak jelen — ezután meghallgatták és elfogadták *Boško Ivkov* eddigi elnök beszámolóját és az elnöki jelentést, a Kanizsai Írótábor és az Írógyesület Karavánja módosuló munkaprogramját, döntöttek az év legjobb könyve elnevezésű díj megalapításáról és a *Pisac* című folyóirat beindításáról, elfogadták az idei munka- és pénzügyi tervet, majd megválasztották az új elnökséget és a küldötteket a Jugoszláv Írószövetség évi közgyűlésére.

A közgyűlés részvevői egyetértettek abban, hogy az Írógyesület egyik legjelentősebb vállalkozása az idén is a Kanizsai Írótábor munkájában való részvétel lesz, hiszen az Írótábor „mint nagy hagyományokkal rendelkező nemzetközi és országos jellegű rendezvény a vajdasági írókon kívül vendégül lát teljes külföldi alkotókat. Írótársakat minden köztársaságunkból és Kosovo tartományból, ezáltal erősíti nemzetközi kapcsolatainkat, idebenn pedig egymáshoz való kötődésünket”, meg gondolatlanlanság volna, tehát folyamatosságát megszakítani. Az Írótábor és a belőle kiváló Írógyesület Karavánja részletes programját a rendezőkkel közösen a későbbiek során dolgozzák majd ki.

A Vajdasági Írógyesület új elnökségének tagjai: Boško Ivkov, Đorđija Tripunović, Jung Károly, Slavko Gordić, Bányai János, Dudás Károly, Vickó Árpád, Sziveri János, Zoran Stojanović, Petko Vojnić Purčar, Mihail Ramacs, Miro Vuksanović, Milutin Ž. Pavlov, Slavko Matković, Ileana Ursu, Miroslav Demák. Az elnökség elnöknek Petko Vojnić Purčart választotta meg.

A SZERBIAI KIADÓHÁZAK IDEI TERVEI. A szerbiai kiadóházak idei tervei az előző évekhez képest valamelyest szerényebbek. Papír, forgótöke és deviza híján a kiadói tervek visszafogottabbak, és a hazai szerzők

műveire összpontosítanak, — írja a *Vjesnik*. A *Nolit* 283 címszű kiadását tervezi — emellett néhány gyűjteményes kiadvány is lesz. A *Prosveta* 267 címszűvel és mintegy 15 gyűjteményes kötetrel lép az olvasóközönség elé. A *Narodna knjiga* 224 címszű és 10 gyűjteményes kötet, a *BIGZ* 139, a *Vuk Karadžić* 133, a *Književne novine* 84, a *Rad* 77, a *Grafos* 70, a *Gornji Milanovac-i Dečje novine* 83, a *niši Gradiņa* 38 és a *krusevaci Bagdala* 26 címszű kiadását irányozta elő.

A *Nolit* a szerb irodalom 50 regénye után a szerb drámát kívánja egy 26 kötetre tervezett sorozatban kiadni. Emellett *Vuk Karadžić*, *Rodoljub Colaković*, *Jovan Sterija Popović*, *Dušan Matić*, *Marko Ristić* és *Franz Kafka* válogatott művei is bekerültek az idei kiadói tervbe.

A *Prosveta* többek között *Borislav Stanković* összegyűjtött műveit, *Vladimir Bakarić* válogatott munkáinak további kötetait és egy 10 kötetből álló latin-amerikai regénysorozatát is kiad. Ezek mellett a tervben szerepel az antik irodalom is 10 kötetrel.

A *Narodna knjiga* *Mihail Bulgakov*, *François Sagan*, *Bulat Okudzava*, *Bacsó Péter* (A tanú), *Czesław Miłosz* és *Nichita Stănescu* kötetét adja ki.

... **ÉS A FORUM TERVJAVASLATA.** Elkészült a *Forum* Könyvkiadó idei kiadói tervjavaslata is, amelyet az Alkotók Gyűlése Elnöksége és a Kiadói Tanács is megvitattott és elfogadott. A tervjavaslat mintegy száz címet tartalmaz, az anyagi lehetőségek pedig minden valószínűség szerint 60–70 megjelenését teszi lehetővé. A politikai jellegű könyvek közül a kiadó folytatja *Josip Broz Tito* összegyűjtött műveinek megjelenését (eddig tizenöt kötet látott napvilágot) és megjelenik *Lazar Mojsov* könyve az elnemkötelezettségről *Bodrogvári Ferenc* filozófus megjelenő munkái közül a *Pedagógia és elidegenedés* című nevelési kérdéseket érintő írásait tartalmazza. Verskötete jelenik meg *Ladik Katalinnak*, *Vesztég Ferencnek* és *Sziveri Jánosnak*, elbeszél-

lései Bognár Antalnak, Saffer Pálnak és Juhász Erzsébetnek, kisregényei pedig Dési Ábelnek. A kereterv természetesen helyet biztosít a múlt évi regény pályázat legjobb alkotásainak is. Az érkező próza tárgyköréből nyilván külön figyelmet érdemel Bori Imre a XX. század legjelesebb magyar íróiról — Adytól Mészöly Miklósig — készült tanulmánykötete, Utasi Csaba a Kalangyáról írt diszsertációja, Gerold László színházi esszéket tartalmazó kötete, Szekeres László *Hunok és Attila* című régészeti tanulmánya és Varga Zoltán esszéköteke a Búcsú az utópiától című, amelyben az író századunk végének jellegzetes korproblémáit járja körül Sinkó Ervin *Egy regény regénye* című, az 1935—1937 közötti moszkvai események légkörét és az Optimisták körüli bonyodalmakat taglaló munkája új kiadásban jelenik meg. A kismonográfiák közül Vajda Gábor Ács Károlyról írott tanulmánya jön, A néprajzi sorozatban már elhagyta a nyomdát a budapesti Akadémiával készült *Jugoszláviai magyar népmesék* című kétkötetes munka, Penavin Olga gyűjtése, megjelenés előtt áll a 66 jugoszláviai magyar erotikus népmesét tartalmazó könyv a *Szomjas a vakelő*, amelynek anyagát Burány Béla gyűjtötte be, és *Szedem szép rózsámat* címmel a baranyai és szlavóniai népköltészeti anyagot tartalmazó könyv. Kívételenen gazdag a kiadó publicisztikai anyaga, amelyből a keretervben Fehér Ferenc, Németh István, Vébel Lajos, Matuska Márton, Kalapis Zoltán és Tari István kötetek kaptak helyet. Ígértes tervei vannak a képzőművészeti kismonográfiáknak is: Ács József, Bíró Miklós és Hangya András monográfiája mellett készül még a Baranyi Markov Zlata és a Nagypáti Kukac Péter monográfia is. Nyelvvelő füzeteket indít a Forum, a sorozatnyitó könyv Ágoston Mihály munkája lesz a földrajzi nevek írásmódjáról. Ismét megjelennek az elmúlt évek legsikeresebb ifjúsági regényei: Deák Ferenc *Zsivány*, Domonkos István *Via Itália*, Fehér Kálmán *Osszjáték*, Gion Nándor *Posta-*

rablók és Németh István *Vadalma* című munkái. Ígértes a műfordítások jegyzése is. Aleksandar Tišma válogatott elbeszéléseinek megjelentetését tervezi a kiadó, továbbá Ács Károly válogatott műfordításainak kötetét, a vajdasági ruszin költők antológiáját, a macedón költő, Paszkal Gilevszki versgyűjteményét és három vajdasági költő Ioan Flora, Pavle Popović és Jovan Zivlak verseit. Tervben van az *Ady és Manojlović* című kötet, amelyben Todor Manojlović Ady-élményéről számolna be, valamint közreadná a szerb költő magyar vonatkozású írásait. A budapesti Európa Könyvkiadó és Forum közös vállalkozásaként készül egy világirodalmi alkotás Stefan Zweig *Nyugtalan szív* című regénye több mint 140 000 példányban.

EMLÉKEZÉS VELJKO PETROVIĆRA ÉS PAJA JOVANOVIĆRA. Születésének 100. évfordulójáról emlékezett meg a vajdasági művelődési közvélemény. A Matica srpkában megtartott emlékünnepeken Boško Petrović író méltatta Veljko Petrović munkásságát, majd a Matica képtárban Erih Kos akadémikus megnyitotta az életutat bemutató kiállítást.

125 évvel ezelőtt született Paja Jovanović a szerb realizmus jeles képviselője, számos kiváló történelmi kompozíció festője. Nemzetközi hírnévre a századforduló évében tett szert, ekkor Dušan törvénykönyvének kihirdetése című festményért a párizsi világkiállításon megkapta az Officer d'Academie titlust. Sokfigurájú történelmi eseményeken felelevenítő festményei mellett portréiról és népi életképeiről lett ismert. A születési évforduló központi ünnepe a festő szülővárosában, Versecen lesz ez év júniusában, Belgrádban pedig fölújítják a mintegy 800 festményt és személyi tárgyakat tartalmazó állandó kiállítást. A kiállítás anyagát személyesen a festő ajándékozta Belgrád városnak 1952-ben. Öt évvel később halt meg 99. életévében, Bécsben.

**KOLE CSASULE A STERIJA JÁ-
TÉKOK ÚJ ELNÖKE.** Josip Vidmar
akadémikus helyére, aki előrehaladott
korára való tekintettel tavaly lemon-

dott *visztségéről*, amelyet majd három
évtizeden át viselt, a Sterija Játékok
főbizottsága Kole Csasule macedón
íróat választotta meg új elnökéül